

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/22/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119203645
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8119203645.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: Q. G., K.. XX.XX.XXXX, O. X. XXXX/X, XXX XX V., právne zastúpeného: JUDr. Monika Marjanovič, advokátka so sídlom Urbánkova 1562/6, 040 01 Košice, proti žalovanému: B. E. W. W. W..Y..R., B. XX, XXX XX O., H.: XX XXX XXX, právne zastúpený JUDr. Elena Štefančíková, advokátka so sídlom Veternicová 1, 841 05 Bratislava, o určenie neplatnosti právnych úkonov a vydanie bezdôvodného obohatenia, odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 8Csp/46/2019-157 zo dňa 03.09.2021, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. až VI.
- II. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol:

„I. Žalobu o určenie že Zmluva o spotrebiteľskom úvere č.XXXXXX uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným zo dňa 22.7.2014 a Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným dňa 22.1.2015 sú neplatné, z a m i e t a.

II. Súd u r č u j e, že spotrebiteľské úvery poskytnuté na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 22.7.2014 a Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 22.1.2015 je bezúročný a bez poplatkov.

III. Konanie v časti zaplataenia bezdôvodného obohatenia vo výške 430,98 €, z a s t a v u j e.

IV. Žalovaný je p o v i n n ý vydať žalobcovi sumu 2.712,82 € titulom bezdôvodného obohatenia v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žalovaný je p o v i n n ý uskutočniť prevod osobného motorového vozidla zn. K. Š. R. D. A., B.: I., rok výroby 2014, farba čierna metalíza, na žalobcu v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku .

VI. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 50 %.“

2. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným dňa 22.07.2014 a Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným dňa 22.01.2015 sú neplatné, alternatívne, že spotrebiteľské úvery poskytnuté na základe Zmluvy o

spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 22.07.2014 a Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 22.01.2015 sú bezúročné a bez poplatkov. Zároveň sa domáhal voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 3.143,80 eur, ako aj určenia povinnosti pre žalovaného uskutočniť bezodplatný prevod osobného motorového vozidla na žalobcu.

3. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobca a žalovaný uzavreli dňa 22.07.2014 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX, pričom z tejto zmluvy vyplýva, že žalovaný (v zmluve označený ako veriteľ) poskytol žalobcovi (v zmluve označený ako klient, spotrebiteľ/kupujúci) úver vo výške 18.849,60 eur na financovanie osobného motorového vozidla zn. K. Š. R. - D. A., E. Č. Q., Č. S. - B.: I., rok výroby 2014. Kúpna cena predmetu financovania bola stanovená na 23.562 eur a vopred bola uhradená časť kúpnej ceny 4.712,40 eur (20 % kúpnej ceny). Úroková sadzba je označená ako 0,00 % ročne, spracovateľský poplatok pri uzavretí zmluvy 565,49 eur (3 % z úveru). RPMN bola stanovená vo výške 11,96 %, priemerná RPMN činila 15,37 %, doba splácania v mesiacoch je 6 mesiacov a mesačné poistné - Škoda poistenie je stanovené na 100,60 eur. Žalobca a žalovaný uzavreli dňa 22.01.2015 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX (Dodatok k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX zo dňa 22.07.2014), v ktorej je uvedená kúpna cena zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX je vo výške 18.849,60 eur, zostatok istiny úveru v rovnakej výške, úroková sadzba je už stanovená na 8 % ročne, spracovateľský poplatok je 0 eur, RPMN vo výške 17,92 %, priemerná RPMN vo výške 12,84 %, doba splácania v mesiacoch je 72 mesiacov a mesačné poistné - B. poistenie je stanovené na 101,10 eur. V tejto druhej spotrebiteľskej zmluve, resp. v dodatku je v spodnej časti označenej ako „Dohodnuté zmluvné vzťahy“ okrem iného uvedené, že „Zmluvné strany sa dohodli, že vlastnícke právo k predmetu financovania prejde na kupujúceho až po úplnom zaplatení kúpnej ceny, resp. všetkých jej splátok s príslušenstvom“. Toto isté ustanovenie je uvedené aj v prvotne uzavretej zmluve. Z Návrhu poistnej zmluvy vyplýva, že predmetné motorové vozidlo bolo poistené cez B. poistenie od 27.07.2017, kde mesačné poistné predstavovalo sumu 100,60 eur. Z Protokolu o odovzdaní a prevzatí vozidla vyplýva, že predmetné motorové vozidlo bolo preberajúcemu (žalobcovi) odovzdané 22.07.2014. Z upomienky žalovaného vo vzťahu k žalobcovi týkajúcej sa zmluvy č. XXXXXX (druhá v poradí uzavretá zmluva) vyplýva, že žalovaný sa dožadoval nedoplatku na splátkach počnúc istinou k 09.05.2019 s príslušenstvom (úrok, poistenie, poplatky). Z Potvrdenia zamestnávateľa vydaného pre žalovaného z 23.07.2014 vyplýva, že žalobca bol v postavení zamestnanca spoločnosti W. W., s.r.o. s príjmom vo výške 370 eur mesačne, z ktorého podľa tejto obchodnej spoločnosti nie sú zrážané žiadne čiastky.

4. K obligatórnym náležitostiam úverovej zmluvy uviedol, že predmetná spotrebiteľská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c), f), j) zákona č. 129/2010 Z. z., a to neuvedenie adresy predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, rovnako tak neuvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, je nutné tieto zmluvy považovať za bezúročné a bez poplatkov. Súd prvej inštancie k zamietavému výroku napadnutého rozhodnutia konštatoval, že zmluvy o spotrebiteľskom úvere síce posúdil ako bezúročné a bez poplatkov, avšak ide o zmluvy platné, preto v tejto časti žalobe nevyhovel. Vzhľadom na právny záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov žalobca mal žalovanému vrátiť len sumu poskytnutého úveru t. j. 18.284,11 eur, a keďže doposiaľ na úver zaplatil sumu vo výške 20.996,93 eur, na strane žalovanému vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 2.712,82 eur. K petitu žaloby, ktorým žalobca žiadal uskutočniť bezodplatný prevod predmetného motorového vozidla zo strany žalovaného na žalobcu súd uviedol, že v oboch zmluvách v spodnej časti označenej ako Dohodnuté zmluvné vzťahy je uvedené: „Zmluvné strany sa dohodli, že vlastnícke právo k predmetu financovania prejde na kupujúceho až po úplnom zaplatení kúpnej ceny, resp. všetkých jej splátok s príslušenstvom“. Keďže kúpna cena bola stanovená v sume 18.849,60 eur a žalobca zaplatil žalovanému 20.996,93 eur, malo na kupujúceho prejsť aj vlastnícke právo, teda kupujúci okamihom zaplatenia mal byť vlastníkom predmetného motorového vozidla. Nakoľko tomu tak v čase rozhodovania súdu nie je, súd V. výrokom rozsudku žalobe aj v tejto časti vyhovel.

5. O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1, 2 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP.

6. Proti výrokom II. až VI. tohto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a zistený skutkový

stav neobstojí. Uviedol, že adresa predávajúceho ako náležitosť úverovej zmluvy podľa ust. § 9 ods. 2 písm. c) zákona o spotrebiteľských úveroch je uvedená priamo v záhlaví oboch uzavretých zmlúv. Termín poslednej splátky bezpochyby predstavuje termín konečnej splatnosti poskytnutého úveru podľa ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch a čo sa týka uvedenia všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN, uviedol, že zákon o spotrebiteľských úveroch nevyžaduje, aby tieto boli označované ako „predpoklady pre výpočet RPMN“. Súčasťou žalobcom uhradenej sumy je aj poistenie samotného vozidla, ktoré si žalobca individuálne dohodol s tretím subjektom a mal záujem uhrádzať ho spolu s poskytnutým úverom. Poistenie financovaného vozidla vo výške 101,10 eur uhradil žalobca v súlade s platnou legislatívou, pričom toto netvorí súčasť spotrebiteľského úveru. Žalobcom uhradená suma vo výške celkom 20.996,93 eur bola tvorená nie len úhradami poskytnutého úveru, ale aj úhradami poistného motorového vozidla, ktoré nebolo súčasťou poskytnutého úveru, preto nie je možné takto prijaté peňažné prostriedky započítať svojvoľne na úhradu poskytovaného úveru. Na základe uvedeného pre vznik a vydanie bezdôvodného obohatenia neboli splnené zákonné predpoklady. V ďalšom uviedol, že jednorazový spracovateľský poplatok netvorí súčasť istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, preto nie je možné akceptovať záver súdu, že ktorým od výšky skutočne poskytnutého úveru odčítal tento poplatok z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Dohodnutý záväzok nebol uhradený tak, ako to bolo dohodnuté v pokračujúcej zmluve, preto nie je dôvod na uloženie povinnosti žalovanému ako legitímnemu vlastníkovi motorového vozidla, aby uskutočnil vopred vlastnícke právo k danému vozidlu na žalobcu. Záväzok žalobcu by nebol splnený ani za pripustenia hypotézy o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutej finančnej služby, keďže rozdiel medzi žalobcom uhradenou sumou a sumou uhradeného poistenia nedosahuje výšku poskytnutého úveru. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamieta.

7. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukázal na ust. § 7 ods. 1, 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ako aj rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018 a nález Ústavného súdu ČR III. ÚS 4129/18, pričom uviedol, že žalobca nepreukázal splnenie povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, zároveň citoval ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. K termínu konečnej splatnosti úveru a dobe trvania zmluvy podľa ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch uviedol, že údaj o počte splátok nie je postačujúci, keďže termín konečnej splatnosti má byť uvedený dátumovo, minimálne mesiacom a rokom. Preto považoval záver súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru za správny. Preto vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 2.712,82 eur, ktoré je žalovaný povinný žalobcovi vydať. Zároveň má žalobca nárok na prevod predmetu úverovej zmluvy. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

8. Žalovaný v replike uviedol, že súdu predložil potvrdenie preukazujúce príjem žalobcu. Uzavretie Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX, t.j. Dodatok k pôvodnej zmluve nepredstavuje novú zmluvu, na základe ktorej by žalovaný poskytol žalobcovi nový úver a rovnako nepredstavuje ani dohodu o navýšení pôvodne poskytnutého úveru. V ďalšom zopakoval svoju argumentáciu uvedenú v odvolaní, týkajúcu sa konečnej splatnosti zmluvy, ako aj poistenia vozidla a záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti, pričom dodal, že rozdiel medzi žalobcom uhradenou sumou a sumou uhradeného poistenia motorového vozidla nedosahuje ani výšku poskytnutého úveru. Žalobca tak neunesol dôkazné bremeno uplatňovaného bezdôvodného obohatenia, na základe čoho mala byť žaloba v celom rozsahu zamietnutá.

9. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. V prejednávacom prípade je nesporné, že medzi žalobcom ako spotrebiteľom a žalovaným ako dodávateľom vznikol spotrebiteľský vzťah na základe uzatvorenej zmluvy o spotrebiteľskom

úvere č. XXXXXX zo dňa 22.07.2014, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pričom práve v § 7 ods. 1 predmetného zákona je upravená povinnosť veriteľa pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, t.j. vziať zreteľ najmä na dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. V prípade, ak veriteľ túto svoju zákonnú povinnosť zanedbá, zákon sankcionuje takéto konanie v zmysle § 11 ods. 2 nemožnosťou vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Zákon v tejto súvislosti ustanovuje tiež, že v prípade ak dôjde k hrubému porušeniu § 7 ods. 1, v takom prípade zákon sankcionuje takéto konanie veriteľa bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru. Za hrubé porušenie povinnosti sa považuje najmä posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je.

12. Zákon o spotrebiteľských úveroch ukladá veriteľovi pri skúmaní bonity klienta postupovať s odbornou starostlivosťou, pričom neuviedol zákonnú definíciu tohto pojmu. Aj napriek absencii takejto zákonnej definície možno vychádzať z toho, že odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, teda vyžaduje sa overenie príjmov a výdavkov spotrebiteľa, a to aspoň na základe podloženia potvrdenia zamestnávateľa dlžníka o výške jeho príjmov, ako aj preukázanie základných výdavkov dlžníka, t.j. výdavkov na zabezpečenie základných životných potrieb. Taktiež kľúčovým pri skúmaní bonity klienta je aj využívanie verejne dostupných informácií, ako napr. štátom zverejňovaných údajov o životnom minime, existenčnom minime a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdnými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018).

13. V tomto prípade ide o spotrebiteľský spor, teda spor s ochranou slabšej strany, ktoré sa vyznačujú okrem iného aj takým špecifikom, že v súlade s § 295 ods. 1 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci a taký dôkaz aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí. K posudzovaniu bonity odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C - 679/18, podľa ktorého Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

14. Vzhľadom na uvedené ustanovenie možno od žalovaného ako veriteľa požadovať preukázanie bonity klienta, teda v uvedenom prípade bolo na žalovanom ako veriteľovi, aby preukázal, že si svoje povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov splnil, teda, že si v uvedenom prípade splnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

15. Žalobca na výzvu súdu prvej inštancie predložil potvrdenie zamestnávateľa W. W., W.Y.R., listinu žalovaného, ktorou upozorňuje žalobcu na blížiaci sa koniec doby splácania určenej v pôvodnej zmluve a potrebu zvolenia si niektorého z predkladných možností pokračovania financovania, pričom sa vyjadril, že poukazuje aj na listinu označenú ako „Žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru“, ktorá je súčasťou spisu, a v ktorej žalobca písomne potvrdil, že nemá okrem svojej osoby žiadnu inú vyživovaciu povinnosť.

16. V zmysle bodu 26. preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté

ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti. 24. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12, EU:C:2014:190) posudzoval dodržanie hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti upravenej v článku 8 Smernice 2008/48, t.j. preveriť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabilala alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53) (bod 64., 65. Rozsudku SD vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Biróovej). 25. Vzhľadom na vyššie uvedené nároky, ktoré na dodávateľa kladie únijské právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta veriteľom. Bolo na veriteľovi, aby tento preukázal, že bonitu žalobcu náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ.

17. Veriteľ tvrdil a v konaní aj preukazoval, že bonitu klienta zisťoval na základe údajov poskytnutých mu žalobcom v žiadosti o úver, pričom predložil potvrdenie spoločnosti W. W., W.Y..R.. vystavené pre žalovaného, v ktorom sa uvádza, že čistý príjem žalobcu je vo výške 370 eur, z ktorého však nevyplýva to, či ide o trvalý pracovný pomer, ani trvanie pracovného pomeru. Zo žiadosti o úver vyplýva, že žalobca nemá žiadnu vyživovaciu povinnosť. Z uvedeného však nemožno dospieť k záveru, že veriteľ zisťoval žalobcove výdavky vo väčšom meradle ako je uvedené v žiadosti o poskytnutie úveru.

18. Odvolací súd má za to, že žalovaný síce zhromaždil o žalobcovi isté množstvo informácií, tieto však dostatočne nevyhodnotil. Žalovaný si na základe získaných informácií nemohol vytvoriť dostatočný obraz o platobnej schopnosti žalobcu, nakoľko minimálne vôbec nepoznal pravidelnú výšku jeho výdavkov.

19. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Bez toho, aby žalovaný skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalobcu, potrebnej pre posúdenie schopnosti splácať dlh zo zmluvy.

20. Takýto spôsob zisťovania bonity klienta možno charakterizovať len ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa spôsobujúci bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 11 ods. 2 ZoSÚ).

21. Vychádzajúc z ust. § 7 ZoSÚ, je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta veriteľom. Pokiaľ si veriteľ uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t. j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na veriteľovi, aby tento preukázal, že bonitu žalobcu náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ZoSÚ. Nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zák. č. 110/2006 Z. z. a o priemerných výdajoch obyvateľstva a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (Najvyšší súd ČR pod sp. zn. 33Cdo/2178/2018). Veriteľ v zmysle ust. § 7 a § 11 ZoSÚ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná na splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde pritom o získanie 100

% istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ napr. dostane výpoveď z pracovného pomeru alebo dlhodobu ochorenie.

22. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezaväzuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (rozhodnutie KS v Prešove pod sp. zn. 22Co/107/2018).

23. Za tohto stavu odvolací súd konštatuje, že v konaní žalovaný riadne nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 ZoSÚ nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalovaný resp. jeho právny predchodca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.

24. Odkazujúc na vyslovené závery vznikla žalobcovi povinnosť vrátiť žalovanému len sumu reálne poskytnutého úveru, t.j. vo výške 18.284,11 eur. Z prehľadu prijatých splátok (č.l. 86) vyplýva, žalobca uhradil na predmetný úver sumu spolu vo výške 20.996,93 eur, preto strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 2.712,82 eur. Preto správne rozhodol súd prvej inštancie, ak určil spotrebiteľský úver na základe zmluvy č. XXXXXX zo dňa 22.07.2014 a zmluvy č. XXXXXX zo dňa 22.01.2015 za bezúročný a bez poplatkov, následkom čoho vzniklo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu vo výške 2.712,82 eur. Keďže zo zmluvy vyplýva, že vlastnícke právo k predmetu financovania prejde nakupujúceho po úplnom zaplatení kúpnej ceny, resp. všetkých jej splátok s príslušenstvom, správny je aj výrok V. napadnutého rozhodnutia, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť previesť vlastnícke právo k motorovému vozidlu uvedenému v tomto výroku na žalobcu. Zároveň správny je aj výrok o trovách konania.

25. V napadnutej časti, t.j. vo výrokoch II. až V., ako aj v súvisiacom výroku o náhrade trov konania (výrok VI.), odvolací súd rozsudok ako vecne správny, na základe vyššie uvedených záverov, potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP). Výrok o náhrade trov konania zodpovedá výsledku konania i ustanoveniam CSP, ktoré pre ten účel súd prvej inštancie použil.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 tak, že úspešnému žalobcovi v odvolacom konaní vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu.

27. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).